

**KISCSOPORTOS – CÉLIRÁNYOS –
ÁLLAPOTMEGISMÉRÉS
BEVEZETÉSE A (KORAI) NEVELÉSI TANÁCSADÁS
TERÜLETÉN (2-4 ÉV)
... A TÁRSAS
INTERAKCIÓK,
VALAMINT
A JÁTÉKFEJLŐDÉS SZOCIÁLIS ÉS KOGNITÍV
VETÜLETÉNEK MEGISMERÉSE CÉLJÁBÓL...**

Készült az EFOP-3.1.6-16 azonosítószámú, „A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése” elnevezésű pályázat „Szakmai innováció és fejlesztés a különleges bánásmódot igénylő gyermekekért” című projektje keretében.

Szakmai vezető
Dr. Mile Anikó

Szerző
Kochán Krisztina

A kiadvány ingyenes, kizárólag zárt körben, pedagógiai szakszolgálati céllal használható, kereskedelmi forgalomba nem hozható. A felhasználás a jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját nem szolgálhatja.

Tartalom

Problémafelvetés	4
A megoldás rövid ismertetése	4
Kicsit pontosabban: Kiknek? Miért? Milyen céllal?	4
Elméleti háttér	5
Szervezési, módszertani szempontsor – a megvalósításhoz	10
Játékállomások – a megvalósítás módja	11
Felhasznált szakirodalom	15

Problémafelvetés

A korai nevelési tanácsadás keretében zajló 3 személyes (gyermek, szülő, gyógypedagógus) állapotmegismerések nem alkalmasak azoknak a gyermekek a célirányos megfigyelésére, akik esetében a társas kapcsolatok és/vagy a játékfejlődés szociális területén tapasztalhatók eltérések a fejlődésben.

A megfigyelési prioritást szem előtt nem tartó állapotmegismerés nehezíti, esetenként akadályozza a gyermek megfelelő szakemberhez irányítását, valamint az egyéni vagy csoportos ellátásba sorolásra vonatkozó döntést.

A társas kapcsolatokban mutatkozó eltérések oki háttere meglehetősen széles körű, ezért a gyermek kommunikációjának, interakcióinak megfigyelése, majd az arról történő véleményformálás felveti a kompetenciahatárok átlépésének lehetőségét.

Emiatt olyan megfigyelési és értékelési szempontrendszerre van szükség, amely két úton is biztosítja az eltérő szaktudással bíró gyógypedagógusok és más szakemberek (pl.: pszichológus) részvételét a munkában. Biztosítja egyrészt azáltal, hogy a megfigyelés módszertanát szakmai team állítja össze - nagy hangsúllyal közös tudásra (a játékfejlődés ismeretére) alapozva. És biztosítja másrészt azáltal, hogy lehetővé teszi a team-munkában történő értékelést úgy is, hogy a megfigyelésen csak 1 gyógypedagógus van jelen.

A megoldás rövid ismertetése

A kiscsoportos (maximum 4 fős), játékos szemléletű megfigyelési módszer a játékfejlődés kognitív és szociális vetületének, valamint az anya-gyermek kapcsolat játékfejlődést befolyásoló aspektusának (a szülői/anyai játékosság minőségének) elméleti és gyakorlati alapjaira épül. A gyermekek (és szülő-gyermek kapcsolatok) megfigyelése szabad és irányított játékhelyzetben történik, célirányosan tervezett játékállomások segítségével.

Az állapotmegismerésre történő időpontegyeztetést követően minden résztvevő szülő rövid tájékoztatást kap – a lehetőségektől függően emailben vagy telefonon. A tájékoztató fő célja, hogy a szülőt érzelmileg és mentálisan is felkészítse arra, milyen szerepe és feladata lesz a megfigyelésen. Ezáltal elkerülhető az a szituáció, amikor a szülő információhiány vagy félreértés miatt nem tölti be segítő, támogató, mintaadó szülői szerepét a játék- és interakciós helyzetekben.

Közvetlenül az állapotmegismerést megelőzően minden szülő megkapja, és aláírja a video-felvétel vállalására vonatkozó hivatalos nyilatkozatot.

A gyakorlati értékelés, valamint a dokumentáció közösen kidolgozott értékelési rendszer és video-elemzés segítségével történik. A video-felvétel készítése rögzített eszközzel valósul meg, így nem alakul ki figyelemelterelő szituáció a megfigyelés során, valamint a szülők számára is kevésbé frusztráló hatású.

A megfigyelési és az értékelési szempontrendszer egyaránt **VÁLTOZTATHATÓ, MEGÚJÍTHATÓ** – a gyakorlati alkalmazás tapasztalatai és a szakmai team újabb ötletei alapján.

Kicsit pontosabban: Kiknek? Miért? Milyen céllal?

Kiknek?

— Akiknél a jelentkezési lap és/vagy az anamnézis

- magatartási, viselkedési problémákat jelez (akár otthon, akár közösségben)
- atipikus közösségi magatartást jelez
- szocializációs-kommunikációs nehézségeket jelez, DE...
- nem ASD-gyanúra okot adó jellemzőket mutat

- Akiknél az állapotmegismeréshez bekért bölcsődei vélemény a fentivel egyező nehézségeket jelez
- Akik nem tudnak eredményesen részt venni a Komplex Logopédiai (Beszédindító) Csoportokban
- Akikkel kapcsolatban a Komplex Logopédiai Csoportot vezető kollégák konzultációt kérnek
- Akikkel kapcsolatban a bölcsőde, óvoda tanácsot kér, de a szülő nem tudja biztosítani a részvételt a nevelési tanácsadás keretében nyújtott fejlesztő foglalkozásokon

Miért?

- Mert a fent leírt nehézségek több esetben nem jelentkeznek a korai nevelési tanácsadás területén inkább megszokott vizsgálati helyzetben (kis méretű tér; 3 személyes – szülő, gyógypedagógus, gyermek – helyzet; ingerszegény környezet... stb...).
- Mert a kortárskapcsolatok szintjéről, a játékfejlődés szociális állomásainak meglétéről-hiányáról a megszokott vizsgálati helyzet nem (vagy csak minimális mértékben) ad információt.
- Mert a szülői interjú és a bölcsődei vélemény több esetben következtetéseket, véleményeket, szubjektív megítéléseket tartalmaz, szolgáltat (pl.: „durván bánik társaival”), és nem szakmailag objektív tényeket, történéseket – amelyek valódi, használható információk lennének számunkra.
- Mert a szociális-kommunikációs készségek más szinten állhatnak a gyermeknél a következő esetekben: szülővel való interakció, eddig ismeretlen felnőttel történő interakció (=pedagógus), kortársakkal való interakció.

Milyen további/speciális céllal?

- A gyermek/család megfelelő szakemberhez irányítása és/vagy az egyéni/páros/kiscsoportos fejlesztés meghatározása. – Könnyebben és biztosabban meghatározható, hogy:
  - a gyermek bírna-e pl.: egy komplex logopédiai csoportot, vagy...
  - gyógypedagógus által irányított csoportba kerüljön (páros/3 fős), vagy...
  - feltétlenül egyéni fejlesztést igényel, illetve...
  - szükséges esetben a család pszichológus szakemberhez irányítható
- Lényegesen könnyebb összeállítani a gyógypedagógiai csoportokat, mert előzetes tapasztalatot szerzünk arról, hogy szakmai szempontból mely gyerekeket érdemes közösen foglalkoztatni.
- A fejlesztés prioritásának meghatározása hamarabb megtörténhet.
- Jó lehetőséget ad az anya-gyermek kapcsolat egy olyan oldalának megismerésére, amit a hagyományosabb helyzetben (a szülők zavara miatt) nehezebb megfigyelni: az „anyai játékoság” szintjének, típusának megfigyelésére – ami komolyan befolyásolhatja a gyermek játékfejlődését, atipikusan fejlődő gyermek esetében pedig felerősítheti a nehézségeket. Csoportos helyzetben (amikor a pedagógus távolabb áll, és másokat is figyel, nem csak az adott anyukát), természetesebben játszanak a szülők a gyermekükkel, jobban el merik engedni magukat. Emellett – az erre egyébként nagyobb hangsúlyt helyező – szülők kevésbé teljesítményközpontúak (a gyermekük teljesítményére vonatkoztatva).

Elméleti háttér

Az elméleti háttér alapvetően a szakemberek közös tudása – a játékfejlődés (kognitív és szociális fejlődési) szintjeinek ismerete – adja. Emellett speciális tudásként jelenik meg az „anyai játékoság-játékképesség” pedagógiai megfigyelési lehetősége (Dr. Eigner Bernadett: „Anyai játékoság-játékképesség skála” – Dr. Eigner Bernadett által a Lieberman-féle Playfulness skálára alapozva, és kiegészítve).

Az értelmi fejlődés szakaszaihoz kapcsolódó játékfajták meghatározása viszonylag általánosan

ismert, elfogadott rendszerezést jelent a (játék)pedagógia területén: a „művelethangsúlyos”, a „szerephangsúlyos” és a „szabályhangsúlyos” játék Jean Piaget nyomán mindenhol megjelenik – más- és más elnevezésekkel:

- I. explorációs játék, gyakorlójáték, manipulációs játék, konstrukciós játék, barkácsoló játék;
- II. szimbólum- és szerepjáték, utánozójáték, fantáziajáték, tematikus játék, dramatizálás, báb, népi gyermekjáték;
- III. szabályjáték, értelemfejlesztő játék, mozgásos játék

Az alacsony életkor-alacsonyabb fejlettségi kor miatt – természetesen – ezeknek a játékfajtáknak csak egy része érinti a korai nevelési tanácsadás területét.

A játékfejlődés szociális vetületéhez, a társas viselkedés fejlődéséhez kapcsolódó állomásokat, jellemzőket számos szakember nevesítette, rendszerezte a saját szempontrendszere alapján – ezek közül (a teljesség igénye nélkül) csak néhány változat szerepel a következő táblázatban. A használt fogalmak nem egységesek, tartalmuk több esetben igen eltérő. A közös pontok áttekintésével, a célcsoport nehézségeinek figyelembevételével készült az állapotmegismerésen alkalmazott játékállomás-terv.

Szerző / témameghatározás	A társas viselkedés fejlődése – a játékfejlődés során
Jean Piaget Kortárskapcsolatok: 2-8 év	A kognitív fejlődés I. (művelet előtti) szakaszának 1 fázisában: 2-5 éves korban a kortárskapcsolatok esetlegesek. A gyerek azzal játszik, aki mellé kerül. A kapcsolatok fenntartása felnőtt közreműködésével zajlik. A kapcsolatok „itt és most” jellegűek. A játszótárs az éppen rendelkezésre álló kortárs. A kognitív fejlődés I. (művelet előtti) szakaszának 2 fázisában: 4-8 év közt már vannak felnőtt közvetítés nélküli és időben is tartósabb barátságok, de ezeket alapvetően egocentrikus, az egyén számára biztosított előnyök motiválják. Ha nem szolgálják többé a szükségletek kielégítését, akkor felbomlanak. A kapcsolatok gyakran egyirányúak és érdekezéreltek. Az a barát, aki segít, aki a gyerek számára előnyöket jelent. A viszonzást még nem érzik szükségesnek.

<p>Parten Társas bevonódás kategóriái</p>	<p>Óvodáskort megelőzően a gyerekek már hosszabb – rövidebb ideig foglalkoznak egymással, de hosszabb közös tevékenység csak játékszer miatt alakulhat ki. Eleinte a játék teremti meg a kapcsolatfelvétel alapját. Kétéves kor tájékán jelennek meg az <u>együttmozgások</u>, egy harmadik fél bekapcsolódása még zavart okoz. Az óvodában fokozatosan alakul ki a gyerekek közötti együttműködés a szociális kompetencia fejlődésével. Az egymással való játéknak is vannak szakaszai, Parten öt módját írta le a csoporton belüli játéknak (Ranschburg, 2003):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Magányos játék: A gyerek a többiektől függetlenül egyedül játszik, nem avatkozik be a többiek játékába. 2. Bámészkodó játék: A gyerek a többiek játékát figyel, kérdez, javaslatokat tesz, de nem vesz részt a közös játéktevékenységben. 3. Parallel játék: A gyerekek ugyanazzal a játékkal játszanak, de egymástól függetlenül, egymás mellett és nem egymással játszanak. 4. Asszociatív játék: A gyerekek megbeszélnek, mit tegyenek, játékot adnak oda egymásnak és kérnek el, de magukban, közös cél nélkül játszanak. 5. Kooperatív játék: Együtt játsszák a játékot, a szerepeket és a tennivalókat felosztják, kitűzik a közös célt.
<p>Howes; Matenson 1-4 éves gyermekek játéktevékenységének vizsgálata</p>	<p>A társas viselkedés 6 fázisa, melyek párhuzamosan vannak jelen a gyermek viselkedésében, de az életkor növekedésével az egyre fejlettebb formák válnak gyakoribbá (azaz változik az egyes fázisok aránya – a fejlettebb formák javára).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. párhuzamos játék szemkontaktus nélkül: ugyanazt a tevékenységet folytatják egymás mellett, anélkül hogy egymást figyelnék; 2. párhuzamos játék szemkontaktussal: az egymás melletti játék során szemmel tartják egymást; 3. egyszerű szociális játék: egymás melletti játék során a gyerekek beszélnek egymással, felajánlanak egymásnak játéktárgyakat; 4. egymást kiegészítő szociális játék: egyszerű szerepek felvétele, kölcsönös függőség, pl. elbújás-megkeresés, kukucsajáték, kergetőzés;

	<p>5. együttműködő „ha-akkor” játék: egyszerű együttműködést igénylő, metakommunikációval is kísért fantáziajátékok;</p> <p>6. komplex szerepjáték: a tényleges szerepek felvétele, melyet a teljes együttműködés jellemez.</p> <p>A vizsgálatban szereplő legkisebb gyerekeknél (1 éves kor) még az 1. forma a legjellemzőbb, és a 4. szint az előforduló legmagasabb szint, de ez csak ritkán, a játék 5%-ában fordul elő. Az életkorral párhuzamosan emelkedik a fejlettebb típusú együtt játszás aránya, de a 6. szint 4 éves korban is csak a játéktevékenység 15%-ára jellemző. 4 éves kor után válik a szerepjáték a gyerekek kedvelt és gyakori játékformájává.</p>
<p>Kathleen Ann Quill Szociális készségek vizsgálata</p>	<p>Szociális készségek vizsgálata A,; Játék Magányos játék</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcionális: egy tevékenység egy játékkal Funkcionális: zárt végű játékok Funkcionális: nyitott végű játékok 2. Szimbolikus: rutinszerű sémák Szimbolikus: kreatív 3. Önállóan játszik... percig Szociális játék <ol style="list-style-type: none"> 1. Párhuzamos játék: saját játékkal Párhuzamos játék: közös játékokkal 2. Együttes tevékenységben részt vesz 3. Szerepcserés játékot játszik: 1 partnerrel, előre bejósolható rutin szerint Szerepcserés játékot játszik: csoportban, előre bejósolható rutin szerint 4. Játékait megosztja 5. Együttműködve játszik: 1 partnerrel Együttműködve játszik: strukturált csoportban Együttműködve játszik: strukturálatlan csoportban

<p>Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes Az aktometria társas tevékenységi szintjei</p>	<p>A tevékenység társas színvonala – 14 fokú skála:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Magányos semmittevés (a gyerek egyedül van, nem játszik). II. Magányos semmittevés csoportban (a gyermek egy csoport társas terében van) III. Magányos játék IV. Mások szemlélése V. Őt szemlélik VI. Csoportos semmittevés (együtt vannak, bámulnak, nézelődnek) VII. Magányos játék esetleg szemlélődés csoportban (együtt vannak, de közös elfoglaltságuk nincs). VIII. Csoportos szemlélődés (közösen szemlélnék valakit vagy valamit) IX. A csoport együttesen játszik, a megfigyelt gyerek külön X. Együttmozgás (előfordul, hogy más-más helyeken, de egyféle cselekvést végeznek, utánoznak) XI. Összeverődés egy tárgy körül (egyazon tárggyal tevékenykednek, együttműködés nélkül) XII. Kollaboráció (összedolgozás szerepek nélkül, pl. építkezésnél) XIII. Szereposztásos tevékenység (két formája: a kialakult és a kiosztott szerepek) XIV. Szervezett csoporttevékenység vezetővel és szerepekkel
---	---

<p>Dr. Eigner Bernadett</p> <p>A játékfejlődés szociális állomásai</p>	<p>A játékfejlődés szociális állomásai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. szabad játék 2. magányos játék egyedül 3. egymást nézik a játszó gyermekek 4. párhuzamos játék 5. kapcsolódó játék 6. társas(ági) játék
--	---

Szervezési, módszertani szempontsor – a megvalósításhoz

- A struktúra és az adaptáció csak szükséges mértékben és célorientáltan legyen jelen, vagyis:
  - ne akarjuk „túl jól” berendezni a termet
  - adódjanak lehetőségek konfliktusokra is
  - generáljunk tudatosan megoldást igénylő problémahelyzeteket – pl.: átlátszó dobozba zárt játék, melyet a gyermek nem tud kinyitni
  - generáljunk tudatosan a családban vagy a kortársközösségben előforduló, alkalmazkodást igénylő helyzeteket – pl.: adott kedvelt játékból nincs több, ezért osztozkodni vagy várni kell
  - a megfigyelés során biztosított legyen az ingergazdag és a kevésbé ingergazdag szituáció is (aktuálisan elől lévő játékok mennyisége; zárt végű és nyílt végű tevékenységek; szabad és irányított játékhelyzetek; zajos és csendes tevékenységek; mozgásos tevékenység – egyhelyben végzett, de szabadabb tevékenység – ülő pozíciót igénylő tevékenység
  - teremtsünk olyan párhuzamos játékhelyzetet, melyben a gyermek orientálódhat a kevésbé vagy nem strukturált és a strukturált játékmód irányába – pl.: karikák dobozban asztalon, mellette rúd, amire rá lehet húzni őket – karikák a tér közepén a földön szétrakosgatva, középen lévő rúdra lehet húzni őket
- A játékok alapvetően fedjék le a játékfejlődés kognitív oldalának fejlődési szintjeit, az egyes játéktípusokat (természetesen az életkort figyelembe véve):
  - a játékokkal együtt kihelyezett egyéb tárgyak adjanak lehetőséget az egyszerűbb és a magasabb szintű használatra is – pl.: egy doboz és egy golyópálya a kihelyezett golyók mellett
  - az egymás közelében lévő játékok adjanak lehetőséget a játékok kombinálására is – pl.: építők és dömper
- A játéktevékenységek és a szervezés módja biztosítsák a játékfejlődés szociális vetületének megfigyelését:
  - legyen lehetőség ...
    - a termegosztásra és az elvonulásra egyaránt
    - a magányos és a párhuzamos játékokra egyaránt
    - egymás megfigyelésére, esetleges utánzására
    - az osztozkodás különböző formáinak megvalósulására: osztozkodás azonos kinézetű elemeken; osztozkodás eltérő kinézetű elemeken; osztozkodás úgy, hogy mindenkinek csak 1 db elem jut; 1 központi játék közös használata a hozzá tartozó elemek megosztásával
    - várakozásra
    - akadályoztatásra
    - tiltásra

- problémamegoldásra és alkalmazkodásra: amelyek a szociális-kommunikációs képességek adekvát alkalmazását igénylik
  - a játéktevékenységek adjanak lehetőséget
    - a szülővel,
    - a pedagógussal és...
    - a kortársakkal való interakciókra egyaránt
- A berendezés ne legyen balesetveszélyes.
- A jelenlegi állapotmegismerésnek nem célja a nagymozgás és a finommotorika megfigyelése, ugyanakkor az értékelésnél mindenképpen figyelembe veszi a kommunikáció-nyelv fejlettségét, hiszen ennek eltérő fejlődése is okozhatja következményesen a viselkedési nehézségeket.

A megfigyelés helyszíne: tornaterem. Időtartam: kb. 60 perc.

Játékállomások – a megvalósítás módja

Minden szakaszt külön készít elő a pedagógus, a többi szakaszhoz tartozó eszközök elkülönítve, letakarva várnak a terem egyik sarkában.

A játékok az 1. szakaszban a terem 3 különálló részén található – egyidőben kihelyezve: asztalon az egyik sarokban; nagy szőnyegen a másik sarokban; padlón a fal mellett.

A további szakaszokban a terem különböző részein kezdődik meg a játék az aktuálisan éppen elővett eszközökkel (a korábbi játékot mindig el kell pakolni az elkülönített részre).

Az itt meghatározott módtól akkor térünk (rövidebb időre) el, ha valamilyen problémahelyzetet generálunk – pl.: egy, a gyerekek által kedvelt játékot felteszünk egy jól látható, de általuk nem elérhető polcra, és aztán elővesszük a következő játékot.

Az egyes tevékenységekhez biztosított játékelemek száma tudatosan meghatározott. Sok, egyforma elem esetén könnyebb az osztozkodás, mint eltérőek esetén. 4 db elem esetén minden gyermeknek jut egy darab, tehát alapvetően nem szükséges az osztozkodás, de a többet begyűjteni kívánó gyerekeknek mégis frusztrációt okoz. 1 db elem esetén kivárássra van szükség. Természetesen a kikészített elemszámot a csoportlétszámhoz igazítjuk.

I. Állomás – Szabad játékhelyzet (10-15 perc)

— **Magányos játék – nincs termegosztás /**

Párhuzamos játék - termegosztással, saját eszközzel-osztozkodás nem szükséges

Játékok a terem 3 elkülönülő részében: asztalon, szőnyegen, padlón.

Az asztal körül egymáshoz közel és egymástól távol is helyezünk el székeket.

A szőnyegen szintén zsúfoltabban és egymástól távolabb esően is helyezünk el játékokat.

- Karikás torony („Montessory-torony”)
- Óriáspötyi táblával
- Formaberakó – 3 szint: fogantyús kör, négyzet, háromszög; lapos formák (5); nem geometriai, változatos formák képekkel (pl.: állatok, járművek, ...stb...)
- Puzzle – 3 szint: 2 elemű lappuzzle (szimmetrikus)
- Építő – összeilleszthető, nagyobb méretű elemek (pl.: Megablocks)
- Kocka – 2 szint: nagyobb, egyforma méretű kockák; kisebb, egyforma méretű kockák
- Pörgetős, nyomógombos játék

- Valós, mindennapi életben előforduló tárgyak: tál, kanál, pohár, fakanál, ...stb...
  - Házikó, emberkék, állatok
  - Szerszámos készlet/Orvosi készlet/Baba
  - Könyvek – 3 szint: 1 kép-egy oldal; több kép-egy oldal; történet képekkel + dobozban: a képeken szereplő néhány hasonló tárgy
  - Bábok
- **Párhuzamos játék – térmegosztással, sok azonos kinézetű játékelem megosztásával**
- Wesco óriástéglák (nincs külön saját eszköz)
  - Golyók + flakonok (van 1 db külön saját eszköz)

II. Állomás – Irányított játékhelyzet (5-10 perc)

- **Párhuzamos játék – termegosztással, sok eltérő kinézetű játékelem megosztásával + 1 játékeszköz közös használatával ÉS párhuzamosan strukturált játéktevékenység biztosítása az asztalnál**
  - Nagy karikás rúd (sok karikával) / Nagy karikás rúd, mellette asztalon dobozban karikák
  - Golyópálya (4 golyóval) + egy doboz pakolásához

III. Állomás – Irányított játékhelyzet (10 perc)

- **Oda-vissza irányú játék – felnőttel; osztozkodás nem, de megválás szükséges; ülő helyzet**
  - Osztozkodást nem igénylő
  - Babzsák dobása a gyerekek ölébe, vissza kell dobniuk a pedagógusnak (kezdéskor 4 db →
  - majd fokozatosan csökkentjük, a végén 1 db-bal játsszunk)
- **Oda-vissza irányú játék – felnőttel és kortársakkal; osztozkodást igénylő; mozgásos helyzet**
  - Nagylabda (1 db) – mozgásos helyzet

IV. Állomás – Irányított játékhelyzet (10 perc)

- **„1x én-1x te” típusú játékok – termegosztással, 1 játék megosztásával, a sorra kerülés kiváráásával**
  - Autó gurítása lejtőn (1 db autóval)
  - Buborékfújó katica (1 db)
- 1. felnőtt kapcsolja be-ki
- 2. gyerekek kapcsolják be-ki („Ki következik?”)

V. Állomás – Irányított játékhelyzet (5 perc)

- **Énekes-mondókás játék mozgásokkal összekapcsolva – termegosztással, eszköz nélkül, álló/ülő helyzetben (a pozíciót a csoport életkori jellemzőinek figyelembe vételével határozzuk meg)**

VI. Állomás – Irányított játékhelyzet (5 perc)

— **Csoportos szabadjáték – teljes térmegosztással, a csoport mozgásának követése szükséges**

- Ernyő – pedagógus énekével összekapcsolt lebegtetés, alábújás, áthaladás, kibújás...

Felhasznált szakirodalom

Böddi Zsófia (2019/2-3): *Társas interakciók megfigyeléses vizsgálata integráló óvodai csoportokban – Gyermeknevelés: Koragyermekkorai kutatások metodológiája*

Dr. Eigner Bernadett: *Integratív Játékdiagnosztika és Játékterápia – Megfigyelési szempontok-szabad játék interakciók (IJDT képzési anyag)*

Dr. Eigner Bernadett: *A játékosság szerepe a korai anya-gyerek kapcsolat alakulásában – a kapcsolati problémákat bejósoló gyanújelek és moderátor tényezők c. PhD disszertáció, ELTE Pszichológia Doktori Program (IJDT képzési anyag)*

Kovácsné Bakosi Éva – Kovács György (2007): *Játékpedagógiai ismeretek (jegyzet)*

Kathleen Ann Quill: *Tedd – Nézd – Hallgasd – Mondd / Szociális és kommunikációs intervenció autizmussal élő gyermekek számára*

N. Kollár Katalin, Szabó Éva (2004): *Pszichológia pedagógusoknak*

Stadler Judit: *A játék fontossága az ember életében*

URL:https://www.katped.hu/sites/default/files/a_jatek_fontossaga_az_ember_eleteben.pdf, Utolsó letöltés: 2022.05.27.